

MRF 2024.194

Vestre Landsrets dom af 27. september 2024, 15. afd., sag BS-57978/2023-VLR
(Jeanette Bro Fejring, Linda Hangaard og Lars Viereck (kst.))

C (adv. Kim Østergaard) mod A og B (adv. Carsten Jacobsen)

Færdselshævd krævede råden i alderstid, da vejstrækning ikke var etableret helt eller delvist af hensyn til den hævdende ejendom. Alderstidshævd afvist, da råden fra tidligere ejere af den hævdende ejendom i en del af hævdstiden var sket på grundlag af aftale.

Sagen angik, om A og B havde vundet hævd på at kunne færdes på en 4 m bred passage over C's ejendom, som i en længere årrække havde været anvendt som adgangsvej for et markareal, der udgjorde den sydlige del af A og B's ejendom, men som var afskåret fra den øvrige del af ejendommen af en å. Markarealet grænsede mod syd op til C's ejendom. I 2022 påtalte C, at A og B benyttede passagen som overkørsel, og anbragte en træstamme for at forhindre A og B's adgang til markarealet. A og B anlagde derefter retssag mod C med påstand om, at A og B havde ret til at færdes med køretøjer på passagen frem til markarealet. Til støtte herfor gjorde A og B navnlig gældende, at de havde vundet hævd på at færdes over C's ejendom, da A og B siden 1987 havde anvendt passagen, og da tidligere ejere af A og B's ejendom ligeledes havde benyttet passagen til at tilgå markarealet. A og B anførte i den forbindelse, at passagen var den eneste adgangsvej til markarealet, idet der ikke fandtes en bro over åen fra den resterende del af A og B's ejendom. For byretten gjorde A og B subsidiært gældende, at færdslen over C's ejendom var sket efter aftale med C, men dette anbringende blev frafaldet under hovedforhandlingen i byretten. C påstod frifindelse og gjorde navnlig gældende, at der ikke var indgået aftale med A og B om adgangen til markarealet, men at hvis dette var tilfældet, kunne der ikke vindes hævd. C bestred endvidere, at A og B havde godtgjort, at betingelserne for hævd var opfyldt. Byretten lagde som ubestridt til grund, at der ikke forelå en aftale mellem parterne om anvendelse af passagen. Byretten fandt på baggrund af kortmateriale, luftfotos og besigtigelse i forbindelse med hovedforhandlingen, at passagen over C's ejendom var eneste adgangsvej til A og B's markareal, og at den trods græsbeplantning viste tydelige hjulspor, ligesom byretten lagde til grund, at passagen fortrinsvist blev

benyttet af A og B eller deres forpagter for at tilgå deres markareal. Efter bevisførelsen fandt byretten, at A og B og tidligere ejere af markarealet gennem mere end 20 år til stadighed og regelmæssigt havde benyttet passagen på C's ejendom til færdsel og herved havde vundet hævd på at benytte passagen, idet byretten bemærkede, at A havde boet på gården med det tilhørende jordstykke siden 1987, og at hun overtog gården efter sin ægtefælles død og derved succederede i hans ret. På den baggrund fik A og B medhold i deres påstand. C ankede dommen til landsretten, hvor parterne gentog deres påstande og anbringender. For landsretten blev der afgivet yderligere vidneforklaringer af en kommunal sagsbehandler og en lokal gårdejer. Sagsbehandleren forklarede, at det var i forbindelse med omlægningen af en statsvej i 1960'erne, at den direkte vejadgang til A og B's markareal blev fjernet, og gårdejeren forklarede, at hans forældre som daværende ejere af C's ejendom i den forbindelse gav den tidligere ejer af det omhandlede markareal lov til at benytte passagen over deres ejendom, som i 1993 blev solgt til C. På baggrund af disse vidneforklaringer lagde landsretten til grund, at der indtil omkring 1960 havde været vejadgang til markarealet direkte fra statsvejen, men at denne adgang blev nedlagt i forbindelse med vejomlægningen, hvorefter passagen over C's ejendom blev anvendt som vejadgang. Det kunne derfor ikke antages, at passagen var etableret helt eller delvist af hensyn til A og B's ejendom, hvorfor hævd kun kunne vindes, såfremt betingelserne for alderstidshævd var opfyldt. Landsretten lagde derefter til grund, at den tidligere ejer af markarealet udøvede vejretten via passagen på C's ejendom ifølge aftale med de tidligere ejere af denne ejendom, og at denne periode derfor ikke kunne indgå i beregningen af hævdstiden. Som følge heraf var der ikke grundlag for alderstidshævd, hvorfor C blev frifundet.

Kommentar: Landsrettens begrundelse for, at hævdserhvervelse forudsatte råden i alderstid kan forstås på to måder. Den mest nærliggende er, at færdslen til og fra A og B's ejendom ikke havde karakter af en synbar servitutindretning, hvilket forudsætter dels, at den hævdedes råden har givet sig til kende ved en synbar indretning, dels at denne indretning fremtræder som værende til brug for den rådende, jf. Pagh og Haugsted, *Fast ejendom – regulering og køb*, 4. udg., 2022, s. 813 ff. Taget bogstaveligt kan landsrettens begrundelse imidlertid også udlægges sådan, at der for ordinær hævd opstilles en supplerende betingelse om, at passagen skal være etableret helt eller delvist af hensyn til den hævdede ejendom. Selvom der også i hidtidig retspraksis er lagt vægt på, om en vejadgang er anlagt eller indrettet med særligt henblik på den hævdede ejendom, anvendes dette forhold snarere som et indicium for, at vejen fremtræder som værende til brug for den rådende, end som en selvstændig betingelse for ordinær hævd, jf. f.eks. MAD 2018.354 Ø. I relation til den konkrete sag bemærkes, at det forhold, at passagen over C's ejendom angiveligt var den eneste adgangsvej til det omhandlede markareal, taler for, at passagen fremtrådte som værende til brug for A og B, jf. **MRF 2021.210 Ø**. Fra nyere retspraksis om alderstidshævd kan endvidere nævnes **MRF 2021.287 V**, **MRF 2022.257 V** og **MRF 2023.293 B**. Endelig bemærkes, at der ikke i sagen blev procederet på, at vejretten var omfattet af vejrettighedslovens §§ 1 eller 2, hvilket muligvis kunne være tilfældet, eftersom passagen over C's ejendom som nævnt var den eneste adgang til den pågældende lod af A og B's ejendom, jf. senest **MRF 2024.184 V**, hvor en utinglyst vejret til en skovparcel fandtes beskyttet efter lovens § 1.

RETTEEN I HJØRRING DOM

afsagt den 9. november 2023

Sag BS-9617/2023-HJO

A
(advokat Carsten Jacobsen)

og

B
(advokat Carsten Jacobsen)

mod

C
(advokat Christian Pontoppidan)

Denne afgørelse er truffet af dommer Maria Porsborg.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 21. februar 2023.

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagøgerne, A/B har vundet hævde til at kunne færdes på 4 meter bred passage over sagsøgte, C's ejendom, beliggende X-vej 41, 9700 Brønderslev.

A/B har nedlagt påstand om, at C tilpligtes til at anerkende, at de har ret til at færdes med køretøjer af enhver art på den 4 meter brede private vej/passage samt overkørsel på matrikel nr. ... mfl. Bøgen, Brønderslev Jorder, beliggende

X-vej 41, 9700 Brønderslev til matrikel nr. ..., Serritslev, Østerågaard, beliggende Y-vej 9, 9700 Brønderslev, som vist med gul og blå markering på vedlagte kortrids – bilag 1 - samt betale de med denne sag forbundne omkostninger.

C har nedlagt påstand om frifindelse.

Parterne har i medfør af retsplejelovens § 400, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, aftalt, at sagen ikke behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 39.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a. Dommen indeholder dog en gengivelse af de forklaringer, der er gengivet under hovedforhandlingen.

Oplysningerne i sagen

Der er i forbindelse med hovedforhandlingen foretaget besigtigelse på det omhandlede areal. Retten har ved besigtigelsen konstateret, at arealet over C's ejendom, X-vej 41, 9700 Brønderslev, ligger i udkanten af et beplantet skovstykke. Arealet grænser op til A og B markareal, beliggende Y-vej 9, 9700 Brønderslev. Passagen fremstår sumpet med græs og tydelige hjulspor.

Som sagens bilag A, side 1, er fremlagt et luftfoto fra 1960-1964, hvorpå der ses en bro eller passage over åen på A og B areal. På luftfoto fra 2004, bilag A, side 2, ses en bro eller passage over åen tættere mod Z-vej. Samme passage fremgår af bilag B, ortokort fra 2008.

Forklaringer

C og A har afgivet partsforklaringer.

D og E har afgivet vidneforklaringer.

C har forklaret blandt andet, at han ikke har indgået aftale med A/B om, at de må benytte passagen til at køre på. Kommunen må gerne køre der, selvom det står, at området er privat. Han blev opmærksom på, at A/B benyttede passagen, selvom de ikke havde fået lov, og han lagde derfor en træstamme for at forhindre deres adgang ind til deres markareal. Træstammen blev flyttet, men han ved ikke, hvem der gjorde det. Han ved, at der er en person, der skal vidne i sagen, som benytter passagen for at få adgang til sit forpagtede område, men han ved ikke nærmere om, hvem der kører på passagen. Han benytter den selv, når markerne skal slås af.

A har forklaret blandt andet, at hun er stoppet med at arbejde og nu passer sin gård. Hun har boet på gården siden 1987, som hun overtog fra sin mand I da han afgik ved døden. Til bilag 1 har hun forklaret, at det blå skraverede markareal altid har tilhørt hendes ejendom. Arealet har været brugt til afgræsning. Derudover har der været EU tilsagn, som de har oppebåret årligt. Hun ved fra tidligere ejer og naboer, at markarealet altid har været benyttet til afgræsning, og at passagen over C's grund hen til markarealet også blev brugt i den forbindelse. Den tidligere ejer hed G

De har altid anvendt den indtegnede passage for at tilgå markarealet, og de har kørt der med traktor, ATV og bil 4-5 gange årligt. De har benyttet passagen for at se til dyrene og sørge for vand, til se dræn mv. Passagen har aldrig været ufremkommelig. Skoven har ikke altid været der, men selve sporet, de har benyttet, har været det samme. Første gang hun hørte fra C at de ikke måtte benytte passagen, var i maj 2022. Det var efter, at kommunen havde oprenset i området, og i den forbindelse havde haft maskiner der, hvilket medførte jord og mudder. Det var første gang, C sagde noget til hende og B om passagen. C ringede til hende og skældte ud, selvom hun forsøgte at finde en mindelig løsning med ham. Der har aldrig været andre adgange til markarealet. Bilag A viser et ældre luftfoto. I midten af den gule ring er noget, der ligner en bro. Det er ikke en bro, hun har kendskab til, og den var ikke til stede, da hun flyttede ind i 1987. Hun ved ikke, hvornår den blev sat op, men hun ved fra F fra Brønderslev Kommune, at den blev taget ned før 1979, og det fremgår også af et luftfoto fra 1979, som er i bilag 5. Bilag A, side 2, viser elmast i den gule cirkel. Det er ikke en bro. Elmastene har ingen sammenhæng med den tidligere bro. I lagde elmasten over åen, men hun ved ikke, hvem der fjernede den. Den lå der i få år, og de fiskede fra den, men var ikke bred nok til, at de kunne køre over den. På bilag B ses den samme elmast, og man kan se, at den er smallere end den bil, man kan se på vejen.

De eneste, der bruger passagen, er dem selv og D Der er ikke andre adgangsveje til deres markareal end over Pouls grund, og de har heller aldrig benyttet andre adgange.

D har forklaret, at han er selvstændig alt-mulig-mand. Han bor tæt på A/B Han kender C da han og hans far har haft dyr til at afgræsse C's arealer. Bilag 1, side 2, viser et areal, som han i de sidste 12 år har hjulpet med at brakpudse for A/B Tidligere blev området anvendt til almindelig landbrugsdrift med kreaturer. Han er barnefødt på adressen, og der har gået kreaturer der stort set altid. Den tidligere ejer, G kørte også ad den omhandlede passage, når han skulle fragte kreaturer over på markarealet. Bilag 1, side 1, viser den passage, der altid er blevet anvendt til at komme til og fra arealet. Han er på området et par gange årligt, og B og A kører også på strækningen flere gange årligt. Kørslen over Pouls passage er som oftest med traktor.

Det er nødvendigt at kunne køre hen til markarealet for at brakpudse. Han har set G køre på markarealet og passagen med sin lille traktor i nogle år før 1987. Kommunen har også kørt på passagen. Der har altid været fri passage den vej hen til markarealet, indtil C spærrede af. C har aldrig tidligere gjort indsigelse mod færdsel over hans grund. Der har været lagt smalle pinde over åen, så man kunne gå på hen til arealet. Pindene kunne ikke anvendes til kørende færdsel. Til bilag A, side 1, har vidnet forklaret, at han ikke har kendskab til den bro, der fremgår af luftfotoet. Side 2 af bilaget viser telefonmasterne, som var lagt over åen, og som man kunne passere for at fiske i åen. Man kunne ikke passere med et køretøj. C har igennem årene flere gange set ham benytte passagen for at kunne slå markarealet. I 2016 så C også, at vidnet sad fast på vejen. Han brakpudser arealet for A/B og han forpagter arealet for dem. Hans forklaring har ingen sammenhæng med, at han er forpagter.

E har forklaret, at hun er pensionist. A/B

er hendes venner, og hun kendte A's afdøde mand I fra de var børn. Hun har som barn boet i ca. 13 år fra 1954 på den gård, A/B nu bor på. Hun er i alle år fra ca. 1967 kommet 1-2 gange årligt på ejendommen. Markarealet som fremgår af bilag 1, side 2, har været anvendt til kvier, da hun boede der. Arealet tilhørte også ejendommen, da hun boede der. Samme bilag, side 1, viser markeret med gult passagen parallelt med hovedvejen. Passagen blev anvendt af hendes stedfar, når de skulle hen til markarealet. Han kørte der med traktor og gummivogn. Arealet er et eng-areal, og passagen var for at lave hegn og køre dyrene derned. Dyrene blev kørt derned om foråret og hentet om efteråret, og derudover skulle der repareres hegn. Man kunne ikke komme frem til markarealet ad andre adgange end passagen, da åen skulle krydses. Hun ved ikke, hvordan markarealet blev benyttet forud for 1954. Passagen har hende bekendt aldrig været spærret. Hun er ikke bekendt med, hvad det er, der fremgår i den gule ring på luftfoto, bilag A, side 1 og 2.

Parternes synspunkter

A/B har i deres påstandsdokument anført:

"...

Det gøres gældende, at sagsøger efter aftale med sagsøgte har kunnet benytte vej/passage på sagsøgte ejendom til overkørsel over grøft mellem sagsøger og sagsøgte ejendom, således at sagsøger og dennes forpagter har kunne tilgå det på bilag 1 markerede markareal på sagsøgers ejendom.

I det omfang der ikke findes at bestå en sådan adgang til at benytte vej/passage samt overkørsel i henhold til aftale mellem sagsøger og

sagsøgte, gøres det gældende, at sagsøger har vundet hævde til at kunne færdes af vej/passage samt overkørsel til sagsøgers markareal.

..."

A/B har under hovedforhandlingen
 frafaldet subsidiært anbringende om, passagen er benyttet efter aftale med C

..

C har i sit påstandsdokument anført:

"...

Sagsøgte har ingen aftale med sagsøgerne om sagsøgernes adgang langs sagsøgtes matrikel.

Sagsøger anfører, at hvis det ikke er tilfældet, så har man vundet hævde på vejretten. Der kan ikke vindes hævde på en ret, der er omfattet af en bestående aftale.

Det gøres gældende, at sagsøgte har boet på ejendommen i 30 år, og at der aldrig har været adgang til det omtvistede areal som anført af sagsøgerne. De mundtlige aftaler, som sagsøger påstår at have indgået på kryds og tværs med tidligere ejere, er ukendte for sagsøgte. Det er sagsøgers bevisbyrde, at der er sådanne aftaler, og bevisbyrden er ikke løftet og kan ikke løftes.

Overkørslen er fortsat afspærret, og sagsøgte er tidligere henvist til at genetablere den bro, som inden for de seneste år er fjernet, jf. bilag A og B. Som det fremgår, havde sagsøger i 2004 og i 2008 adgang over åen fra sagsøgers matrikel nord for åen.

Sagsøgers oplysning om, at det var en væltet elmast, er udokumenteret – men det bekræfter ikke desto mindre, at sagsøger anerkender at have adgang over åen fra nord. Om der har været tale om kørende eller gående færdsel, ved sagsøgte ikke noget om. Anbringendet er anført i duplikken og har ikke givet anledning til bemærkninger fra sagsøger ud over, at sagsøger ikke har benyttet broen til kørende færdsel.

Retten kan lægge til grund som ubestridt, at sagsøger havde adgang for andet end kørende færdsel, hvorved sagsøger havde adgang til sin jordlod via broen.

Det gøres gældende, at sagsøger ikke kan vinde hævde på den påberåbte vejret langs sagsøgtes matrikel, eftersom sagsøgte aldrig har benyttet adgangsvejen fra sagsøgtes matrikel. Adgangsvejen fandtes slet ikke for

så mange år siden. Det er i den forbindelse uden betydning, hvornår sagsøgers bro over åen forsvandt eller blev fjernet. Bevisbyrden for, at sagsøger skulle have en vejret eller skulle have vundet hævde på den påberåbte vejret, er sagsøgers. Sagsøger har ikke løftet og kan ikke løfte bevisbyrden for at have en sådan ret.
...”

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Retten begrundelse og resultat

Det lægges ubestridt til grund, at der ikke foreligger en aftale mellem parterne om anvendelse af den i sagen omhandlede passage. C har både forklaret, at han ikke var vidende om, at passagen blev benyttet af andre, og at den bliver benyttet af en person, der forpagter det areal, der tilgås via passagen.

Ved de fremlagte kort over området og luftfotos sammenholdt med retten be-
sigtigelse, findes det godtgjort, at passagen over C's ejendom, X-vej
41, 9700 Brønderslev, er eneste adgangsvej til A
og B jordstykke, Y-vej 9, 9700 Brønderslev. Passagen
viser trods græsbeplantning tydelige hjulspor, og efter bevisførelsen lægges det
til grund, at passagen fortrinsvis benyttes af A/B
eller deres forpagter, for at tilgå deres markareal, der
brakpudses for at opnå EU tilsagn.

Det er efter bevisførelsen, herunder navnlig forklaringerne afgivet af vidnerne
E og D godtgjort, at A/B
og de tidligere ejere af markarealet gennem
mere end 20 år til stadighed og regelmæssigt har udøvet en sådan ensartet
råden i form af færdsel over passagen på C's ejendom, at de ved
hævde har vundet retten til at benytte passagen. Det bemærkes herved, at A
har boet på gården med det tilhørende jordstykke siden
1987, og at hun overtog gården efter sin ægtefælles død og derved succederede
i hans ret.

A og B påstand tages herefter til
følge.

C skal efter sagens resultat betale sagsomkostninger til A/B
Sagsomkostningerne er efter sa-
gens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 17.000
kr., af retsafgift med 750 kr. og af øvrige udgifter med 830 kr., i alt 18.580 kr.
A/B er ikke momsregistreret,
hvorfor beløbet er inklusive moms.

THI KENDES FOR RET:

C tilpligtes at anerkende, at A/B har ret til at færdes med køretøjer af enhver art på den 4,00 meter brede private vej/passage samt overkørsel på matrikel nr. ... mfl. Bøgen, Brønderslev Jorder, beliggende X-vej 41, 9700 Brønderslev til matrikel nr. ... , Serritslev, Østerågaard, beliggende Y-vej 9, 9700 Brønderslev.

C skal til A/B betale sagsomkostninger med 18.580 kr.

Beløbet skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 27. september 2024

Sag BS-57978/2023-VLR
(15. afdeling)

C
(advokat Kim Østergaard)

mod

B
(advokat Carsten Jacobsen)

og

A
(advokat Carsten Jacobsen)

Retten i Hjørring har den 9. november 2023 afsagt dom i 1. instans (sag BS-9617/2023-HJO).

Landsdommerne Jeanette Bro Fejring, Linda Hangaard og Lars Viereck (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, C har nedlagt påstand om frifindelse.

Indstævnte, B og A har påstået dommen stadfæstet.

Forklaringer

C og A har afgivet supplerende forklaring. F og H har endvidere afgivet forklaring.

C har forklaret, at han har ejet sin ejendom i 30 år. Han har aldrig set A eller B benytte passagen. Kommunen har én gang benyttet passagen, men kørte fast. Kommunen benyttede passagen, fordi A havde bedt om at få en grøft rensed.

Det er 10-15 år siden, at han satte skilte op, hvor der stod, at det var privat område. De blev sat op, fordi mange fra byen gik rundt om deres sø. De dyrkede jorden, og derfor kunne de ikke have, at folk færdedes på passagen. Efterfølgende har de ikke set folk benytte passagen. De får EU-støtte til jorden, og derfor må ingen færdes på jorden.

Han havde fået fældet noget skov og for at forhindre, at A og B brugte passagen, lod de en træstamme ligge.

A har forklaret, at hun efter byretsdommen har benyttet passagen ca. fire gange. Hun har bl.a. været nede for at tilse dræn og fjernes gammelt hegn. Hun har ikke mødt C i den forbindelse.

D har også benyttet passagen for at se, om han kunne køre i området, fordi han slår græsset af på deres areal.

Det er korrekt, at kommunen har været på arealet i forbindelse med, at en grøft på hendes mark skulle renses op. Hun tror, at det er rigtigt, at skiltene, hvor der står privat område, er sat op for ca. 15 år siden.

Hun og B anlagde sagen, fordi C havde placeret en træstamme, så de ikke kunne komme ind på deres areal. Træstammen ligger der stadig. Der er ikke andre adgange til deres areal, og det har der heller aldrig været.

Forevist luftfoto (ekstrakten side 35) har hun forklaret, at det er elmast, der kan ses i den gule cirkel. Der har aldrig været en passage på det sted i hendes ejertid. Det vil efter hendes opfattelse heller ikke være muligt at etablere en passage over bækken. Arealet har i hendes ejertid ikke været dyrket landbrugsmæssigt, men der har på et tidspunkt gået dyr. Det gør der ikke længere. Hun husker ikke, hvornår der gik dyr på arealet, eller hvor mange dyr det drejer sig om. Arealet er drænet forud for hendes ejertid. Hun vil tro, at jorden har ligget brak siden slutningen af 90'erne. Da der gik dyr på arealet, blev der ikke anvendt maskiner. Hun og hendes forpagter har anvendt passagen 4-5 gange årligt.

F har forklaret, at han er ansat i Brønderslev Kommune som sagsbehandler i vejmyndighedsafdelingen, hvor han har siddet i 34 år. Han har et godt kendskab til kommunen. Han har arbejdet med bl.a. vejret mv.

Forevist luftfoto, der er fra 1960-64, (ekstrakten side 34) har han forklaret, at Z-vej er en statsvej. Der er i 60'erne lavet en dæmning over ådalen, og i den forbindelse blev vejadgangen til A's engareal fjernet. Der blev lavet en bro, hvor den gule cirkel er på kortet. Broen har fungeret frem til slutningen af 70'erne. Den oprindelige vejadgang til arealet lå midt på arealet ud mod Z-vej

Forevist luftfoto, der er fra 2004, (ekstrakten side 35) har han forklaret, at der er et "spang" i den gule cirkel. Det kan ikke kaldes en bro, men er en overgang, der evt. kan være anvendt af lystfiskere eller til at trække kreaturer over. Denne overgang var på stedet i 3-4 år. Han ved ikke, hvorfor den er fjernet. Kommunen vedligeholder vandløbet med båd. De har ikke anledning til at komme ind på det omhandlede engområde for at rense åen.

Kommunens forsyningsselskaber har ledninger, der løber over området, og i den forbindelse har kommunen været på arealet. Når det har været nødvendigt, har kommunen betalt erstatning for eventuelle afgrøder, som de har kørt over i den forbindelse. Når han ser på samtlige luftfotos af området gennem årene, kan han først se spor efter maskiner fra 2016. Han tror, at det er fordi, at der fra det tidspunkt er stillet krav om, at brakarealer skal slås en gang årligt for at opretholde hektarstøtten. Efter 2016 kan han se spor hvert år på arealet. Sporene er så tydelige på luftfotos, fordi det er et engareal, hvor traktorerne laver meget tydelige spor.

Han har været på passagen en enkelt gang. Det var i det tidlige forår i år.

H har forklaret, at han ikke har nogen relation til nogen af parterne. Han er 78 år og driver et stort landbrug nord for Brønderslev. C købte sin ejendom i 1993 af hans far. Han er født og opvokset på ejendommen og drev den for sin far i de sidste år af hans ejertid.

Forevist luftfoto (ekstrakten side 49) har han forklaret, at skoven ikke var på stedet, da hans far ejede ejendommen, men passagen var der. G var ejer af engen, som denne sag handler om. I 1956-57 blev Z-vej ændret. Før ændringen havde der været direkte adgang til arealet fra Z-vej. Efter ændringen gav hans forældre G lov til at benytte passagen over deres ejendom, og hans kreaturer blev om foråret drevet ned på engen gennem passagen.

Forevist luftfoto (ekstrakten side 34) har han forklaret, at det er en pæleovergang, der er etableret af lystfiskere, der kan ses i den gule cirkel. Den kunne ikke bruges til at køre på eller til at lede kreaturer over. Forevist luftfoto (ekstrakten side 35) har han forklaret, at han tror, at det har været en lignende overgang etableret af lystfiskere, der ses i cirklen.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

På baggrund af de forklaringer, der er afgivet af F og H lægger landsretten til grund, at der indtil omkring 1960 havde været vejadgang til det omhandlede engareal direkte fra Z-vej men at denne vejadgang blev nedlagt i forbindelse med en omlægning af Z-vej og at den daværende ejer af arealet herefter benyttede passagen på C's ejendom, når han skulle have adgang til sit areal. Det kan derfor ikke antages, at passagen er etableret helt eller delvist af hensyn til A og B ejendom, hvorfor det er betingelserne for alderstidshævd, der skal være opfyldt for, at A og B påstand kan tages til følge.

Landsretten lægger til grund, at G der ejede engarealet før A efter nedlæggelsen af vejadgangen på Z-vej til sit areal udøvede vejretten via passagen på C's ejendom ifølge aftale med de tidligere ejere af denne ejendom. Da G's råden over passagen skete ifølge aftale, kan denne periode ikke indgå i beregningen af hævdstiden.

Som følge af det anførte er der ikke grundlag for hævdserhvervelse, og landsretten tager derfor påstanden fra C om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald skal A og B i sagsomkostninger for begge retter betale 36.315 kr. til C 35.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms, 1.000 kr. er til retsafgift, og 315 kr. er til vidneførelse. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb.

THI KENDES FOR RET:

C frifindes.

I sagsomkostninger for begge retter skal A/B inden 14 dage betale 36.315 kr. til C Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.